

**PROCEEDINGS OF
THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE
CONFERENCE**

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ ТА
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМ
В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ**

**TRANSFORMATION OF THE TAX AND
ACCOUNTING AND ANALYTICAL SYSTEMS
IN THE CONTEXT OF MODERN CRISIS PHENOMENA**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ
ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЇ**

20 травня 2021 р.

Зміст

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА: АДАПТАЦІЯ ДО СВІТОВОЇ ПРАКТИКИ

Микола Боднарський

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ
ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 21

Юрій Ковтуненко, Валерія Самсонова

МЕТОДИ ПОКАРАННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО
ЗАКОНОДАВСТВА: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІЗНИХ
ДЕРЖАВ 24

Олена Новосьолова, Світлана Рудик

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО
ЗАКОНОДАВСТВА: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ 28

Ольга Селезньова

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРЕВЕНТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА
ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА 31

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

GHENADIE STOBANU, KONON BAGRII

ORGANIZATION SYSTEM OF STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING
OF BUSINESS ENTITIES IN CONDITIONS UNDER THE TERMS OF
COUNTRY'S UNSTABLE ECONOMY 37

MANFRED KROISS, NATALIYA MAKSYMIIUK

EFFECT OF COVID-19 PANDEMIC ON HOSPITALITY INDUSTRY 40

Ірина Антохова, Віта Биндю

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ
НЕСТАБІЛЬНОСТІ. 43

Анатолій Бержанір

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ У СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВА 46

Інна Бержанір

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ 49

Вікторія Вудвуд ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	51
Любов Гут ФОРМУВАННЯ АНТИКРИЗОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ	55
KHRYSTYNA DANYLKIIV, NATALIIA HEMBARSKA, MARIANA BONACH SOLVENCY AND LIQUIDITY MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE IN MODERN CONDITIONS	59
Ірина Демко, Ірина Вагнер ВПЛИВ РЕЦЕСІЇ 2021 НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ	62
Елла Добровольська ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	66
Анатолій Загородній, Галина Партин ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ	70
Євгеній Ланченко РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ	72
Микола Мироненко, Інна Алексєєнко ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНОГО КОМБІНАТУ В УМОВАХ ВОЛАТИЛЬНОСТІ РИНКУ	76
Ігор Олійник ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	79
Галина Пудичева ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ DEA ДЛЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СФЕРИ	83
Наталія Скрипник, Микола Скрипник МАЛИЙ БІЗНЕС В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ COVID-19	86
Юлія Урсакаї ІННОВАЦІЙНІ КЛАСТЕРИ ЯК ПОТУЖНИЙ ПЛАСТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇНИ	89
<i>ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПРОЯВУ КРИЗОВИХ ЯВИЩ В ЕКОНОМІЦІ</i>	
Леся Барабаш АКТУАЛЬНІ МАРКЕРИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	94

Леся Барабаш, к.е.н., доцент
Уманський національний університет садівництва
м. Умань

АКТУАЛЬНІ МАРКЕРИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

У сучасних фінансово-економічних системах країн податки є монополічним правом держави. Відтак і податкова система, разом із механізмом її функціонування, є інструментом безконкурентним. Однак справедливості заради варто зауважити, що реалізація зазначеного механізму на практиці потребує вміння чітко реагувати на зміни у фінансово-економічному середовищі, аби ефективність провадження оподаткування була споріднена з позитивними результатами фінансового й економічного секторів.

Трансформація фінансово-економічного середовища може бути викликана низкою внутрішніх і зовнішніх факторів. І сучасні економічні викривлення зумовлені загальносвітовою пандемією коронавірусу COVID-19, що охопив усю світову економіку. Водночас саме кризові явища провокують кардинальні зміни в податкових системах, визначаючи їхні пріоритети на тривалу перспективу. Свого часу Й. Шумпетер назвав подібне явище «грім історії», і нині ми маємо яскравий його приклад. Однак наразі присутня ситуація, за якої особливості провадження циркулярної економіки в епоху технічного та технологічного процесу у період сталого розвитку сприяли зменшенню ваги соціальних цілей держави та перенесенню акценту з регулюючої функції податків на фіскальну. І сучасний «грім історії» потребує термінового перегляду методів і підходів оподаткування, переорієнтації всієї податкової системи разом з її механізмами.

Характеризуючи потенційні можливості країн у постпандемічний період, Р. Арезки та Г. Рота-Граціозі вважають, що криза COVID-19 є можливістю відновити «громадянську домовленість», що базується на посиленні ролі держави у захисті населення від ризиків для здоров'я у програмах соціального захисту. А загальною метою при цьому є формування ефективної держави та податкової системи [3].

Вегель С., Е. Віссер, Ф. Грінфілд і Т. Корбетт висловлюють думку, що в кризовій постпандемічній економіці «уряди можуть мати можливість покращити нейтралітет, пропорційність, практичну адміністративність і безпеку податку, щоб краще його використовувати своїх громадян» [4].

Зосереджуючись на перспективах оптимізації оподаткування в умовах пандемії і після неї, Е. К. Крейг і Дж. Р. Хайнс-мол. зауважують «... розумно розглянути найбільш економічно ефективні засоби вирішення проблем, що зтягаються пандемією. Зокрема, податки можна використовувати для створення гнучких стимулів для фізичних осіб та ... для контролю за навколишнім середовищем й іншими екстерналіями» [2].

Зважаючи на фактичну одноголосність висловлених думок щодо доцільності змін податкової системи, вважаємо за необхідне виокремити ключові маркери її гармонізації, що відповідали б вимогам українського

суспільства, особливостям економічного розвитку держави й очікуваним цілям намічених перспектив.

Водночас наявні наразі проблеми функціонування податкової системи України можна об'єднати у декілька груп: нормативно-правова: нестабільність податкового законодавства, його невідповідність економічним умовам і потребам, непрозорість; організаційна: відсутність здатності реагувати на зміни, нівелювання принципу справедливості оподаткування; адміністративна: складність справляння податків, відсутність відкритого доступу до даних щодо їх акумуляції, високий рівень витрат на адміністрування; економічна: низька ефективність функціонування окремих податків, фіскальна спрямованість оподаткування, високий рівень і нерівномірність податкового навантаження.

Наведений неповний перелік проблем функціонування чинної нині в Україні податкової системи сприяв розбалансуванню всього фінансово-економічного середовища держави. А тому наразі необхідно зосередитися на гармонізації умов і цілей податкової системи. Для цього в першу чергу функціональну перевагу податкової системи потрібно перенести з фіскальної на регулюючу, тобто сформувати обґрунтовано широке коло пільг і преференцій, переглянути базу й об'єкти оподаткування, особливо у податках з низьким рівнем фіскальної й економічної ефективності (наприклад, транспортний податок).

У сучасних умовах значного посилення потребує соціальна складова оподаткування. До напрямів її укріплення слід віднести впровадження прогресії в оподаткуванні та реалізація в дії принципу соціальної справедливості. Необхідним кроком, має стати перегляд наповнюваності та вартості споживчого кошику, а також доведення неоподаткованого мінімуму до реального рівня та надання йому практичних характеристик, зокрема звільняти дану суму при оподаткуванні доходів фізичних осіб.

Значної соціалізації потребує система непрямого оподаткування, в рамках якої ставки ПДВ доцільно градувати відносно рівня необхідності продукції для забезпечення соціальних норм життя, а щодо виробництв, які підтримують продовольчу безпеку, запровадити спеціальні режими оподаткування.

Необхідно запровадити спеціальний режим оподаткування для пріоритетних сфер діяльності й альтернативні системи оподаткування для стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, з одночасним оновленням критеріїв оцінки їхніх розмірів за рівнем доходу.

Значне навантаження на роботодавців створює єдиний соціальний внесок. Тому, за прикладом зарубіжних країн, більшу його частину слід перенести на одержувачів доходу.

Особливої уваги потребує сфера екологічного оподаткування, де слід переглянути не лише об'єкти (додати шумове забруднення, об'єкти рухомого майна як юридичних, так і фізичних осіб тощо), базу оподаткування та ставки (в сторону збільшення), а й штрафні санкції, зробивши їх жорсткішими.

Означені маркери гармонізації нададуть можливість зменшення податкового тягара на доходи та перенесення його на екологічну

складову, а також сприятимуть посиленню соціалізації податкової системи.

Список використаних джерел:

1. Дроговоз Ю., Дубровський В. Інституційні проблеми української податкової системи та шляхи їх вирішення: аналітична розробка. Київ, 2015. URL: https://rpr.org.ua/uploads/files/source/Policy_Tax_Reform_RPR.pdf (дата звернення 12.04.2021)
2. Ashley C. Craig, James R. Hines Jr. Taxes as Pandemic Controls. June 2020. URL: https://sites.lsa.umich.edu/ashcraig/wp-content/uploads/sites/716/2020/07/covid_craighines.pdf (дата звернення 10.04.2021)
3. Rabah Arezki and Grégoire Rota-Graziosi COVID-19's 'thundering' effect on taxes. Brookings. February 18, 2021. URL: <https://www.brookings.edu/blog/future-development/2021/02/18/covid-19s-thundering-effect-on-taxes/> (дата звернення 10.04.2021)
4. Stef van Weeghel, Tom Corbett, Edwin Visser, Phil Greenfield COVID-19: The impact on VAT/GST systems. Tax Policy Bulletin from Global Tax Policy. June 10, 2020. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/tax/newsletters/tax-policy-bulletin/assets/pwc-covid19-the-impact-on-vatgst-systems.pdf> (дата звернення 10.04.2021)

Lesia Varabash, Candidate of Economics Science ,
Associate Professor
Uman National University of Horticulture
Uman

CURRENT MARKERS OF TAX SYSTEM HARMONIZATION IN THE CONTEXT OF ECONOMIC CRISIS

Tax system of Ukraine at the present stage of development is characterized by significant deficiencies and imbalances. However, in terms of current pandemic and crisis, it is possible to reform it, taking into account the existing needs of taxpayers. And the first step should be a reorientation from the fiscal goal to the regulatory one, which will restore the fairness of taxation. It is also necessary to review the basic social norms, in particular the composition and cost of the consumer basket, the level and effectiveness of the tax-free minimum. It is also necessary to introduce progression in taxation, including in the collection of value added tax. Particular attention should be paid to environmental taxation, which should expand the range of objects of taxation, increase tax rates and introduce tougher penalties.

Наталія Власюк, к.е.н., доцент,
Львівський торговельно-економічний університет,
м. Львів

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ У СФЕРІ ЗБАЛАНСУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ

Аналіз проблем місцевих бюджетів України, а також розгляд теорії та практики побудови бюджетних систем у країнах із ринковою економікою показує, що наявна фінансова самостійність місцевих бюджетів має низку серйозних недоліків.

Насамперед, недостатність коштів для фінансування розвитку місцевого самоврядування. Формально, відповідно до законодавства